

AMERIKANSKI SLOVENSKEJ

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 169.

CHICAGO, ILL., TOREK, 28. OKTOBRA — TUESDAY, OCTOBER, 28, 1924.

LETNIK XXXIII.

Razkrinkani "rdečkarji."

KAKO JE PRIŠLO DO RAZKOLA MED TUKAJŠNIMI KOMUNISTI. — MR. LLOYD JE OBLJUBIL, DA BO PO SOCIALISTOVSKO RAZDELIL SVOJE PREMOŽENJE, KAR SE JE PA PREMISLIL.

Leta 1919. meseca septembra se je vršila komunistična konvencija, katere so se udeležili delegati iz vseh držav Amerike. Tukaj si je Mr. William Bross Lloyd nakopal veliko sovražnikov od strani tovarišev komunistov. Lloyd je še vedno ostal član socialistovske stranke in si prizadeval, da bi pridobil večino komunistov, ki bi tvorili del radikalov v socialistični stranki. To je dalo povod, da je nastalo nasprotje proti njemu. Ni pa le to bil vzrok prepira, bilo je še nekaj drugega, za kar se ga je sovražilo med komunisti; namreč njegovo bogastvo. Mr. Lloyd je vlekel lepe svote od njegovega dobro naloženega premoženja, kar pa ni v skladu s principi komunizma.

Iz zgolj komunističnega principa (ne iz "nevoščljivosti") so mu tovariši svetovali, naj se odpove svojemu bogastvu in naj da svoj denar za komunistično propagando, s katerim delom se bo skazal vrednega in vnetega komunističnega. Seveda je bil ta nasvet nekam kočljiv in se je bilo treba popraskati za ušesom in premisliti. Če tudi prepojen s komunistično idejo, da bi se drugim vzelo, — ali ločiti se od svojega premoženja — to je pa že več kot socialistično. Tako je ostalo pri temu, da je Mr. Lloyd obdržal svoje premoženje.

Na zgoraj omenjeni konvenciji, je predlagal Mr. Lloyd nekaj točk, v katerih favorizira socializem. Vsled tega je prišlo do prerekanja, v kateremu je pa le Lloyd hotel imeti zadnjo besedo, nakar sta tajnik konvencije Adolph Germer in Alexander Stoklitzy, organizator, odločno nastopila proti Mr. Lloydju. A ni ga bilo za ugnati, tako je iz prerekanja nastal pretep, pri kateremu so igrali stoli in drugi predmeti veliko vlogo. Da pa se ni napravilo še več škode na lastnini v dvorani, se je splazil tajnik Germer na ulico in alarmiral policijo. S pomočjo policije so Mr. Lloydja in približno 40 njegovih pristašev pogнали na cesto. Le — ti so takoj nato vzele v najem drugo dvorano in nadaljevali s sejo, kateri je predsedoval Mr. Lloyd. Tako je nastal razkol, kateri se je poravnal, kakor je bilo na tem mestu poročano, v državnemu gozdu v Forest River.

Takoj po razkolu se je začelo živahno gibanje tekmovanje od dveh strank, ki so nastale po gori omenjenemu sporu. To pa je prišlo seveda na ušesa "generalom" v Moskvi, kateri so bili vsled tega vznemirjeni in si prizadevali dokazati, da na ta način se ne bo nikoli prišlo do nameravane prekucije v Zdr. državah. Tako je bil poslan iz Moskve poseben poslanik, kateri je privedel do sporazuma na že omenjeni konvenciji, ki je trajala 7 dni v River Forest.

Sedaj pa pogledimo kakšno posledico je imel ta razkol na splošno situacijo. S tem, ko

so nastale dve frakciji, si je vsaka posamezna trudila, da si pridobi kar največ članov mogoče, tako je pristopilo veliko število novih članov k eni in drugi frakciji, da je pri zopetni spojitvi obeh strank število "rdečih" bilo veliko večje, kakor je pa bilo pred razkolom. Oblasti to videvši so odredile drakonične navedbe, kar je sledila deportacija — na debelo.

POLITIČNI GLASOVI.

Čim bolj se bliža čas volitev — tem močnejša se čuti republikanska stranka. — Wheeler tudi vidi zmagov v tretji stranki.

Calvin Coolidge bo naš prihodnji predsednik, (tako namreč poroča Leroy T. Vernon) ako kaj posebnega ne pride v tem kratkem času, kar je še do volitev. Kakor danes kaže dobi Coolidge potrebne glasove iz držav vzhodno od Mississippi reke in severno od države Ohio, z izjemo Delaware, katero odnese La Follette. Dvomljiva točka je bila Rhode Island, katera pa pravijo, da je danes za Coolidgea.

John Davis, demokratični predsedniški kandidat si pa lasti jug, vstevši državo Oklahomo.

Wheeler podpredsedniški kandidat neodvisne stranke je dejal, da vidi že naprej zmago svoje stranke. Zanimuje tudi, da bi bila resnica, da kažejo znaki, da bo kongres izvolil prihodnjega predsednika. Senator Wheeler je za časa kampanje obiskal že 24 držav. V nekemu govoru je napadel finančnega tajnika Mellonja in ga pozivljal, naj objavi, kot drugi najbogatejši človek v Zdr. državah, koliko je plačal davka.

Senator Wheeler je priredil sinoči več govorov na raznih delih mesta Chicago.

Samomorilka zapustila \$50.000.

Mrs. Kayler, se je poročila z dr. Heinrich pl. Leszel, ker pa očetu doktorja, ki je bil za časa vladanja nemškega cesarja general v nemški armadi ni bilo po volji, sta se na pritisk generala mogla leta 1916 razporočiti. Kmalo nato se je pa doktor zopet poročil z neko llsa. — Prva žena je pa cel ta čas samevala in žalovala, ko pa ni mogla več prenašati žalosti, je sklenila, da si vzame življenje. Tako je tudi storila in sicer našli so mrtvo v nekemu hotelu v Chicago. V pismu, ki ga je pustila je volila vse svoje imetje, ki je cenjeno na \$50.000 svojemu bivšemu soprogu in ženi.

Berlin. — Grof pl. Bernstorff, bivši poslanik v Zdr. državah je odklonil kandidacijo za zopetno izvolitev v državni zbor. Kakor poročajo njegovi prijatelji, se popolnoma umakne iz političnega življenja.

RAZNE VESTI.

Washington. — Henry Cantwell, tajnik poljedelskega oddelka v Coolidgovemu kabinetu je v soboto po šest tedenski boleznii umrl.

Washington. — Eugene Markus Barnes iz Waco, Texas, je bil na cesti blizu La Palama, država Vera Cruz, po mehikanskih roparjih usmrten.

Washington. — Prezident Coolidge se je odločil, da bo prisostvoval otvoritvi razstave goveje živine v Chicago, ki se bo vršila zadnje dni meseca novembra. Pri tej priliki bo tudi imel govor.

Zeneva, Švica. — Belgija je podpisala protokol "svetovnega miru," kot trinajsta država. Da pa postane protokol pravomočen, je potreba, da podpiše večina vevlasti in petnajst malih držav. Od vevlasti je dosedaj podpisala samo Francija.

Quebec. — Poročajo, da je na vshodnem kanadškem obrežju divjal strašanski vihar s snežnim zametom. Ves promet je bil vstavljen.

Riga, Latvija. — Enaindvajset oseb je utonilo, ko so se nahajali blizu obrežja v motornem čolnu, kjer jih je zalotil vihar.

Pariz. — Uradno se poroča, da je francoska vlada brezpogojno pripoznala sovjetsko vlado v Rusiji.

Nikolaied, Rusija. — Oblasti so obsodile šest oseb na smrt, ker so bile obdolžene, da so se udeležile umora nekoga komunističnega časnikarskega poročevalca, kateri jih je obdolžil proti komunističnega delovanja.

Chicago, Ill. — Neki deček je našel steklenico, napolnjeno s smodnikom, katero je vrgel v ogenj, ki so ga kurili njegovi tovariši blizu šole na 1839 N. Richmond St. Steklenica se pa razpoči, in odtrga nekemu petnajstletnemu dečku roko, pet drugih tovarišev je pa zadobilo hude opekline.

Whippany, N. J. — Tukaj v bližini so roparji privezali neko mlado žensko in dva moška h drevesom, katere so pa rešili, ko so slišali njihov stok mimo vozeči avtomobilisti, nakar se je pričela gonja za roparji, katere so dohiteli in spoznali za dotične, ki so oropali neko tovarno za \$7.000, od katerih so dobili, pri roparjih še \$6.608.

New York. — Colninski stražniki so zapazili neki tihotapski čoln, ker pa ni hotel na povelje vstavi, je straža odprla ogenj in usmrtila enega od tihotapecev, nakar so se podali. Čoln je bil natovorjen s žganjem.

Chicago, Ill. — V soboto popoldan je nekdo za šalo poklical gasilce, kateri so hiteli na določeno mesto, pri tem pa povozili do smrti nekoga John Likitcha, starega 45 let. — Druga nesreča se je dogodila na 35. cesti in Wabash ave., kjer je neki avto tudi do smrti povozil 48 let starega moža. To je pomaknilo kazalec smrtnih slučajev v Chicago in okolici od januarja meseca na 560.

Napredok katoliškega časopisja je odvisen od Vaše agitacije!

POLITIČNA KRIZA V ITALIJI.

Opozicija se ne udeleži otvoritve parlamenta.

Rim. V Italiji se politična kriza vedno bolj širi. Fašisti in opozicija se pripravljajo na spopad, ki se ima vršiti dne 12. nov., ob otvoritvi zasedanja parlamenta.

Opazovalci so mnenja, da je sedanja situacija dvojnična. Lahko je, da bo sedanja vlada v parlamentu poražena in da se bo Mussolini mirno umaknil; ali pa, da zmaga sila, s katero se je ustanovila fašistovska vlada, ki bo razpustila parlament in proglasila diktaturo.

Opozicija, katero tvorijo socialisti, popularna stranka, demokrati in republikanci, izvzemši komuniste, so izjavili, da bodo bojkotirali otvoritev zasedanja parlamenta.

Druggan "farmar," ki je varil pivo — aretiran.

Druggan, solastnik farmarske hiše v kateri je varil pivo, kjer so zvezni agenti zaplenili veliko množino piva, ki je bilo namenjeno za Chicago, je v rokah pravice.

Izdal ga je denar, katerega je razspal po kabareti v San Francisco. Detektivi so postali pozorni na človeka, kateri tako zapravlja denar in so dognali, da je ta lahko živec "pivovarnar," katerega išče že dalje časa policija, ker ima za osedeti eno leto ječe. Detektivi v San Francisco so preiskali njegovo sobo v hotelu in so našli \$12.000 v neki škatlji, dva samokresata, ter 15 finih oblek. Aretirani je ponujal ves denar detektivom, da bi ga pustili, kar mu pa ni uspelo. V Chicago ga bodo pripeljali z verigami na rokah in na nogah.

Kitajska civilna vojna končana.

Mukden, Mandžurija. — Uradno se naznanja, da je vojna s centralno vlado na Kitajskem končana.

Gen. Feng Yu-hsiang, sodeluje pri vspostavitvi reda in miru. Brzojavna služba med Pekingom in Tientssinom je zopet vpostavljena.

Wu Pei-Fu je s 10.000 možmi pobegnil proti okraju Shangtung, kar pa neko drugo poročilo zanikuje.

Gen. Feng Yu-hsiang, kateri je postal nezvest Wu Pei-Fuju in ga zapustil, je zavzel Peking, kjer ima 8 brigad, ki čuvajo glavno mesto, pred eventualnim napadom.

Rudar usmrten po eksploziji.

Madisonville, Ky. — V rudokopu Hart Coal Co. je nastala eksplozija, katero je povzročil prah in plini. Zasulo je 15 rudarjev od katerih se jih je rešilo 14. le neki Paul Wheeler, star 19 let je zadobil poškodbe, katerim je podlegel.

Žrtv poklica.

Richmont, Ind. — Gasilec Willom Kinney je našel žalostno smrt, ko je bil zaposlen pri gašenju Lindly dvorane, katero poslopje je najbrže zanetila zlobna roka. Škoda je cenjena na \$125.000. Poleg umrlega gasilca je še eden tovariš, ki se bori s smrtjo.

Iz Jugoslavije.

ŠOLA ZA ŽELEZNIČARSKES URADNIKE. — POGAJANJE Z MADŽARSKO. — LJUBAVNA PUSTOLOVŠČINA LEPE ZAROČENKE. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Šola za železničarske uradnike.

Prometni minister Sušnik je otvoril novo šolo za železničarske uradnike. V tej šoli je vpisanih 140 učencev, od katerih je večina z maturo, en del pa s šest gimnazijskimi razredi. Minister Sušnik je naglasil, da je bilo dosedanje šolanje naraščaja za prometno službo tako, da ni prineslo nobenih uspehov. Kajti v učenju ni bilo sistema, v poučevanju pa ne metode. Treba je organizirati ves prometni pouk in ga postaviti na nov temelj. Sistem pouka bo za vso državo enak, metoda za šolanje prometnega naraščaja bo taka, da bo čimprej vsposobila kandidate. Določeno je, da se pouk skrajša od dveh let na enega.

Pogajanje z Madžarsko.

Dne 2. oktobra se je vršila prva plenarna seja naše in mažarske delegacije o raznih tekočih vprašanjih, o katerih so sklepali posebne pogodbe. Delegacija se je razdelila v 12 odsekov, v vsakem sta po en naš in en mažarski delegat.

Ljubavna pustolovščina lepe zaročenke.

16-letna Anka Brajkovičeva iz Perušiča (Lika) je pobegnila te dni s svojim 25-letnim sorodnikom Andrejem Brajkovičem v Virovitico, kjer sta bila oba aretrana. Anka je nedavno podedovala po svojem v Ameriki umrlem očetu 550.000 Din. Ker je lepo dekle in povrh še bogato, so perušički fantje tekmovali v dokazovanju njihove pozornosti. Trgovec Jure Kašumovič jo je hotel prisiliti, da ga Anka poroči; povabljo jo je v svojo hišo in jo dal z ženskami zastražiti. Tretji dan je pobegnila in je zbežala s siromašnim Andrejem. Iz Vrovičice sta mislila pobegniti na Mažadžarsko. Ko je Anka opazila orožnike iz rojstnega kraja, je rekla: "Dragi Andrija, evonam djeverova!" Orožniki so lepo Anko in zaljubljenega Andreja še istega dne odvedli v domovino.

Požar.

V obrežju pri Središču je izbruhnil požar pri posestniku Ivanu Salamunu. Ogenj je uničil vsa gospodarska poslopja z raznimi pridelki in s celim poljedelskim inventarjem in raznimi stroji. Z veliko težavo in s pomočjo gasilnih društev in domačinov so rešili končno stanovanjsko poslopje in nekaj živine. Škoda znaša čez pol milijona dinarjev in je zavarovalnina v primeri z njo malenkostna.

Ponesrečen lovec.

Zadnje nedelje so priredili okoličani v Vinnem pri Rogiški Slatini kmečki lov. Iz neznane vzroka je obstrelil Leopold Prah svojega tovariša 24-letnega Franceta Zobeja iz Vinnega. Obstrelil mu je levo roko, ena šibra pa mu je obtičala v prsni tik nad sr-

Upajo, da okreva.

Aretirani slepar.

V Ljubljani se je pojavil konjski mešetar Aleksander Šabec, doma iz Istre. Vabil je okoli sebe ljudi, da bi kartali. Več oseb mu je res nasledilo. Šabec je pri kartah vedno dobival, ker je znal spretno slepariti. Med drugimi je v Šiški osleparil neko žensko za 2000 Din. Ko so mu postala tla v Ljubljani vroča, je Šabec izginil. Sedaj so ga pa prijeli orožniki v Metliki.

Poskušen samomor.

Na Celovški cesti v Ljubljani se je poskusil zastrupiti brezposelni 20-letni železostругar Karel Zupanc. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu želodec izprali.

Nezgodna msgr. Buliča.

Msgr. Bulič se muči v Hrvaškem Primorju na čelu komisije, ki raziskuje starine na kvaternerskih otokih, posebno pa na Rabu in Krku. Pred kratkem je pa pri kopanju padel z glavo na kamen tako močno, da se je onesvestil. Sreča je bila, da je bilo pri kraju, ker drugače bi ga bila voda odnesla.

Dvojni samour v Zagrebu.

V hotelu "Royal" v Zagrebu sta skupno izvršila samour 31-letni absolvirani medicince Mato Svetina in 23-letna Marija Vidas, soproga upokojenega stotnika Franja Vidasa. Samomorilca sta se bila pred par meseci seznanila v sanatoriju na Brestovcu, kjer je bil Svetina zaposlen kot zdravniški praktikant, a Marija Vidasova se je mudila ondi kot bolnica. V zadnjem času sta stanovala skupaj v hotelu "Royal," kjer sta se vpisala kot zakonca. Dne 30. sept. so ju našli v njuni sobi mrtva; Svetina je ustrelil najprej njo in nato še sebe.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljate so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odditka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštino:		
500 — Din	.....	\$ 7.95
1.000 — Din	.....	\$ 15.55
2.500 — Din	.....	\$ 38.75
5.000 — Din	.....	\$ 77.00
10.000 — Din	.....	\$ 153.00
100 — Lir	.....	\$ 5.10
200 — Lir	.....	\$ 9.85
500 — Lir	.....	\$ 23.75
1.000 — Lir	.....	\$ 46.25

Pri pošiljkatih nad 10.000 Din. i nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljate na naše po cenah onega dne, ko m. sprjemo denar.

POLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAV. NO.

Vse pošiljate naslovite na: **SLOVENSKO BANKO ZAKRAJSK & CEŠAREK** 70-9th AVE. NEW YORK, CNY

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.

Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

— PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

VAROČNINA: Za Zedinjene države za celo leto \$4.00
Za Zedinjene države za pol leta \$2.00
Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto \$4.75
Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta \$2.50

SUBSCRIPTION: For United States per year \$4.00
For United States per half year \$2.00
For Chicago, Canada and Europe per year \$4.75
For Chicago, Canada and Europe per half year \$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois under the Act of March 3 1879."

Nujna potreba kat. časopisja.

Rev. James Černe.

Prvi slovenski list v Ameriki je bil A. S. katoliški list. Velika škoda za nas kat. Slovence je, da se nikdar ni povzpela na stopinjo dnevnika. Mi vsi se zavedamo, da je bil največji vdarec za kat. mišljenje med nami to, ker nismo imeli zadosti kat. časopisja. Radi tega niso imele naše župnije, naši slovenski duhovniki in naši zvesti lajki dovolj opore, da bi čuvali svoje, in da bi se v bran postavili našim nasprotnikom. Nismo se dovolj zavedali, da je časopisje eden najvažnejših in najodločilnejših faktorjev za dobrobit našega naroda.

Rev. J. M. Trunk se je pred kratkim zavzel zato misel. Toda njegova pot je po mojem mnenju do tega cilja pretežavna in neizpeljava. Radi tega nam je potreba izbrati kolikor mogoče tak načrt za katerega bi se zavzele vse slovenske naselbine, duhovniki in lajki. Ne glede, ne na eno ne na drugo stranko, in ne glede osebnosti, je dolžnost nas vseh katoličanov, da delamo z vsemi močmi za kat. mišljenje naših Slovencev. In v to svrhu potrebujemo pred vsem kat. dnevnik, kateri bi nas združil in povzdignil, do naše ideje. Naše slovenske župnije brez kat. časopisja so v gotovem oziru bolj mrtve. Tudi kat. časopisje brez zaslombe naših kat. župnij in brez novic naših župnij oz. naselbin izgleda mrtvo. Tukaj je pred vsem potrebno, da združimo naše slovenske župnije s kat. časopisjem, da bode več življenja, zanimanja in napredka pri naših župnijah, kakor tudi pri kat. listih. Veliko se je doseglo s prirejanjem kat. shodov po raznih naselbinah, povzdignilo nas je, in nam dalo novo upanje. In to seme je treba gojiti, da bo obrodilo in doneslo svoj sad.

Kakor sem že poprej omenil, je treba pred vsem izbrati najložje pot, da se misel kat. dnevnika uresniči in, da se zato zavzamemo vsi Slovenci, kateri mislijo katoliško. To bode v korist kat. mišljenja, v korist slovenskim župnijam in v korist kat. dnevniku, kateri bo največja in posredovalna pomoč nam vsem katoliškim Slovincem.

Da ne bode nobenih predsodkov sem osebno zato, da se povzdigne kat. list, A. S. in Edinost v dnevnik, in to pod gotovimi pogoji:

1. List naj bode na gospodarskem stališču delniške družbe Edinosti, in pod nobeno kontrolo svetne ali redovne duhovščine.
2. Nobeden posameznik ne sme imeti več ko 10 ali 15 delnic pri temu podjetju; ali kakor se določi pri odločilni seji.
3. Delničarji Edinosti naj nam podajo finančno stališče in položaj njih delovanja.
4. Treba je, da se zato zavzamejo pred vsem vse slovenske župnije, duhovniki in lajki, da bo tem več zanimanja in sodelovanja pri listu.

James Oliver Curwood:

KAZAN, VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

Kazan in volkulja Sivka sta kmalu prišla do gozdov, ki jih je bil uničil ogenj. Stopala sta po začrneli oglnji in pepelu. Kazan bi bil najraje šel proti jugu, toda pasji del njegove narave ga je vlekel tla — človeku nasproti. Toda volčji nagon mu je dejal, da mora proti severu in tudi volkulja Sivka je hotela v to smer.

V tistem času se je raznesla vest, da so našli na severu zlato in takoj se je cela tropa ljudi, ki so si pozeleli rumene kovine, spravila na pot s sanmi in psi. Kmalu so razširili po vsem Northlandu no-

vico, da je tu še več zlata kot ob bregovih Yukona.

Eden teh možakov je bil tudi Sandy Mac Trigger. Iz raznih vzrokov je izginil iz pokrajine ob Yukonu. Predvsem mu je bila policija za petami in vrhu tega je imel pa še prazne žepe.

Tu si je nabral zlata že za en ali dva milijona dolarjev, a je vse zapil in zaigral. Bil je človek brez vsake morale, brez vesti, ni se bal niti Boganih niti vruga. Imel je divji, živinski obraz, tako da se mu je vsakdo, če je le mogel umikal.

Zelo so ga imeli na sumu,

5. Dolžnost delničarjev Edinosti je, da izdajo poziv na vse delničarje, slovenske župnije, duhovnike in lajke, ki se zanimajo za povzdigo kat. časopisja, da se sestanejo skupaj, in da se pogovorimo samo o povzdigi kat. časopisja A. S. in Edinosti. Ako bode to vprašanje, ki je pred vsem najpotrebnejše rešeno, potem, ako se kdo zanima, lahko nadaljujemo in rešimo druga vprašanja.

To je moje osebno mišljenje in moji načrti, ki mogoče ne bodo odločilni. Ako ima kdo pri srcu za dobrobit za naše kat. Slovence, kake boljše načrte naj se drage volje izjavi. Vprašanje ni danes med nami, kedo nam bo dal najboljše nasvete za kat. dnevnik; vprašanje je le to, ali bomo prišli do kat. dnevnika, katerega žalibog pogrešamo že zadnjih 20 let. Toraj na delo in sodelovanje kat. dnevnika A. S. in Edinost.

Opomba uredništva: — Prosimo še ostale č. gg. duhovnike, da podajo svoje nasvete in svoja mnenja, nakar bomo mi predložili svoje mnenje, račune in vse kar je potrebno od naše strani.

Bridgeport, Ohio.

Tukaj je umrla dne 8. oktobra Rozalija Glivar, pokojana je bila 11. oktobra s peto sv. mašo s cerkve sv. Antona na Linwood pokopališču. Pokojna je bila bolna 4 leta, bolehalo je za rakom v glavi. Dve leti in pol je bila popolnoma slepa in vedno v postelji, tako da se je vsakemu smilila kedor jo je videl. Trpela je voljno — in udano prenašala svoj križ. Previdna je bila pogosto s sv. Zakramentom, vedoč, da jo bo Vsemogočni kmalu k sebi poklical. Rajnka je bila doma iz Trebče vasi fara Žužemberk stara 47 let. Tukaj zapuščila soproga in devet otrok v starosti od 2 do 23 let. Ena hči je omožena Pintarič. Pripadala je k ženskemu društvu sv. Ane št. 123, K. S. K. J. Društvo ji je podarilo krašni venec, udeležili so se tudi korporativno pogreba. Vsem sorodnikom naše sožalje. Pokojni naj pa sveti večna luč.

K. S. K. J. ji je izplačala že pred dvema letoma \$500. za izgubo vida. Tukaj je zopet dokaz, kako potrebna so društva vsem, ker človek ne ve kaj zna priti in v boleznih šele zna ceniti koristi društva.

Pri K. S. K. J. je razpisana jubilejna kampanja za pridobitev članstva. Razpisanih je več nagrad za društva, katera bodo pridobila največ članov. Poleg tega se še dobi za vsakega odraslega člana po \$1.00 in za vsakega otroka 50c nagrade, kakor tudi prosta vstopnina za člane mladinskega oddelka. Lepa prilika se nudi sedaj za pristop h K. S. K. J.

Tukaj imamo dva društva, ki spadajo pod okrilje K. S. K. J. namreč društvo sv. Barbare št. 23 in žensko društvo sv. Ane št. 123.

Rojaki in rojakinje v tej okolici, ki še niste pri društvih in imate še čut sv. vere v sebi, pristopajte h nemu ali dru-

liko, da je mogel obnoviti svojo opremo in si nakupiti živil. Nakupil je predvsem majhen čoln, staro puško, kateri se je moral smejeti, ko jo je ogledoval, saj je imel tolikokrat že v rokah krasne moderne puške. Več si ni mogel kupiti za svoj novec.

Nato je zapustil mestece in se vozil v svojem čolnu po reki navzgor, dalje kot drugi iskalki zlata. Pri izlivu malega dotoka je našel toliko zlata, da bi ga mogel nabrati za šest do osem dolarjev na dan. Toda malomarno je skomizgnil z ramami in se odpeljal še dalje. Iskal je več tednov, a zaman. Nevarno bi bilo v tem času, sniti se z njim. Toda bil je sam v pustini in tako ni mogel nikomur nič žalega storiti.

Neko popoldne je zapazil

gemu od teh društev. Ravno tako vabimo tudi rojake iz bližnjih naselbin, kakor iz Blain in Majnarda. Lahko si pa tudi ustanovite svoje društvo, za kar je potreba le 8 kandidatov. Vprašajte za pogramna pri uradnikih zgoraj omenjenega društva. Zavarujete se tudi lahko od \$250.00 do \$2,000.00, kakor kateri hoče. Za slučaj bolezni se plačuje od \$1.00 do \$2.00 dnevno, poleg tega se dobi za razne operacije in poškodbe. Zavarujejo se tudi otroci. Na mesec plačujejo po 15c. ko pa dopolnijo 16. leto, tedaj pa lahko prestopijo v odrasli oddelek.

Društvo sv. Ane lepo napreduje v tej naselbini. Pretečeno nedeljo je bilo 11 otrok na novo sprejetih v mladinski oddelek. Čast materam, ki se zavedajo, kaj je katoliško društvo.

Delavske razmere so v tem kraju še dosti povoljne, ker v nekaterih jamah se dela vsaki dan.

Dne 19. oktobra je vlak ubil Antona Leonarda, očeta 5. otrok, ki je bil zaposlen kot strojnik pri železnici, našli so mrtvega ob 6. uri zjutraj na progi. Pokojni je bil član K. of C. in star 36 let.

H koncu želim listu Am. Slov. in Edinosti v sedanji kampanji obilo naročnikov. Rojaki potrudite se, da dobimo čim preje dnevnik. Ako bomo vsi delali in dobili vsaj po enega naročnika nam je dnevnik zagotovljen. Toraj na delo.

Pozdrav vsem čitateljem in razširjevalcem lista Am. Slov. in Edinost.

Mary Hoge.

Denver, Colo.

Cenjeni urednik lista A. S. in Edinost: — Dovolite mi nekoliko prostora, da opišem naše novice iz naselbine Denver, Colo.

Dne 15. oktobra se je tu-

kaj ponesrečila Katarina Vukšenič, vdova s sedmimi otroki, ki so še vsi nedorasli. Delala je na Brown Pales hotelu. Ko pa je prišla zvečer od dela je šla pobirati premog na železniško progo. Nahajala se je med železniškimi vozovi ravno v času, ko je stroj potegnil in tako je revica prišla pod kolesa, kjer ji je odtrgalo nogo ravno pod kolonom. Poškodovana ji je pa tudi druga noga. Nahaja se v bolnišnici iz prv v težkem stanju, ker je izgubila veliko krvi. Od sedmih otrok je najmlajši star poldrugo leto, najstarejši pa 16 let, ki se pa nahaja radi sušice v bolnišnici. Vse druge otroke je vzelo mesto pod svojo oskrbo, za toliko časa, da se povrne nesrečnica iz bolnišnice. Želimo ji skorajšnjega okrevanja.

Tukaj se vedno dogajajo roparski napadi na cestah. Vedno se sliši, da katerega vstavijo in mu poberejo ves denar, nakar izginejo ne da bi bili zasledeni. Do sedaj še nismo čuli, da bi bil kateri od Slovencev ali Hrvatov tako nesrečen.

Tukaj so tudi na dnevnem redu avtomobilske nesreče, kar je po največ vzrok brezbrizna hitra vožnja.

John Starešinič in Tkalčevič sta dne 17. okt. prenehala s svojo grocerijsko prodajalno in mesnico. Bila sta zelo poštena in priljubljena. Ta prostor je last Mr. Joe Videca, kjer bo sedaj lastnik sam zidal veliko prodajalno, imel pa bo tudi sobe za oddajati.

Rojak Miha Horvat, je pred nekaj meseci začel trgovino s premogom, senom in moko, kakor tudi druge stvari. Priporočamo ga rojakom, ker je zelo postrežljiv. Nahaja se na 48 Washington St.

Tukaj v naši slovensko-hrvatski fari Kraljica sv. Rožnega venca bomo imeli, kakor vsako leto cerkveni bazar, ki se vrši dne 23. 25., 27., 29. in 30. novembra. Vstopnina na ta bazar bo 50c. za osebo in je veljaven za vseh pet dni. Pri vratih pa bodo tiketi po 10 centov, ki bodo veljavni za en večer. Razpečavajte pridno tikete, da bo več uspeha in da zopet poplačamo nekaj cerkvenega dolga.

Dolžnost vsakega farana je, da se potruditi kar največ more za korist naše cerkve. Tukaj v Denverju je vstanovljeno novo podporno društvo in sicer Društvo Marija Pomagaj, katero pripada K. S. K. J. Toraj žene in dekleta, katera še ne pripadate nobenemu ali pa samo nemu društvu, zavarujte se pri temu novemu društvu, ker nihče ne ve ne ure ne dneva, kdaj nas obišče bolezen ali kak druga nezgoda.

Sedaj pa pozdravljam vse čitatelje tega lista in listu pa želim veliko naročnikov in predplačnikov.

George Pavlakovich, zast.

Chicago, Ill.

— Kmalu se bo pričel letošnji bazar cerkve sv. Stefana. Odbor dela s polno paro. Društva so že storila v tem oziru svojo dolžnost v veliki meri. Sedaj so na vrsti še trgovci, ki bodo tudi skoro gotovo se pokazali kot vedno, da jim je napredek lastne

na belem peščenem bregu živalske sledove.

"Volkovi!" je jezno mrmral. "Da si malo pomirim živce, bi prav rad sprožil tole staro puško, ki oddaja en strel na minuto. Vraga! Kako tulijo! In to pri belem dnevu!"

Stopil je na suho.

Pol ure od tod je volkulja Sivka zaduhala nevarni človeški duh. Kazan se je bil nekaj minut pred oddaljal za belim kuncem. Sivka je slišala veslanje in sunek čolna ob pesek. Takoj je začela žalostno tuliti, da obvesti svojega tovariša.

(Dalje.)

župnije močno pri srcu. Tako bo za bazar vse najboljše pripravljeno in zategadelj je pričakovati najlepšega uspeha. Občinstvo se že sedaj opozarja na ta bazar, ki se bo slovesno otvoril v soboto večer dne 8. novembra, kar bo že prihodnji teden. Ne pozabimo, da nas čaka še veliko delo, ki je dovršitev šole in na vrhu potrebne dvorane. Ako bomo v tem času vsi storili svojo dolžnost, bomo v kratkem lahko začeli z nadaljevanjem zidave šole. Tako je nam poročal na zadnji seji predsednik odbora za bazar. Torej rojaki ne pomagajte nič drugega, kakor resno in vsak po svoji moči pomagati, da se ti naši cilji tem preje uresničijo. Zato obiskujte cerkveni bazar v najboljnejšem številu v dnevih 8., 9., 15., 16., 22., 23., 27. in 28. novembra, ki se bo vršil v šolski dvorani na Lincoln in 22. cesti.

— Iz pota iz Clevelanda, O. se je te dni povrnil nazaj v Chicago Rev. John Miklavčič, ki je obiskoval rojake in nabiral darove za kolegij sv. Franciška, ki se gradi v Le montu, Ill. pod vodstvom za narod vnetih in požrtvovalnih slovenskih oo. Franciškanov.

— Na 22. cesti med Hoyne in Robey ulico so položili zadnjo sredo večer nepoznani Kitajci eksplozivno bombo v kitajsko pralnico, ravno nasproti nekaterih slovenski trgovin kot Fidelity Electric Co. katero lastuje Mr. Frank Shonta in Mr. John Vraščičvo trgovino s črevlji. Bomba je eksplodirala in vrgla ven vse procelje dotične pralnice. Zračni pritisk je bil pa tako močan, da je podrobil veliko šip v okolici. Ta slučaj je posledica kitajskega spora, ki je zadnje dneve nastal med ameriški Kitajci radi nekkih političnih zadev med Kitajci, katerih pa nečje izdati. Več Kitajcev je bilo te dni pomorjenih od kitajskih zarotnikov, ki zalezujejo pristaše nasprotne stranke in jih more.

— Mr. Joh Vraščič naš znani slovenski trgovec s črevlji — mi se bo koncem tega meseca preselil v nove prostore. Zato trajaj v njegovi sedanji trgovini s črevlji mi še vedno razprodaja, na kateri se dobi jako dobro obuvalo po nenavadno nizki ceni. Ako potrebujete obuvalo za sebe ali otroke sedaj je prilika, da ga kupite za nizko ceno pri Mr. John Vraščiču na 2057 West 22nd Street, kjer trajaj velika razprodaja. Rojaki podpirajte svojega rojaka.

Naši "ta rdeči" so kakor pijanec, ki ima delirij. Tak povsod hudiča vidi. Naši rdeči bratci pa za vsakim — Rev. Bren-a. So pač pasje duše, ki se najrajši okrog repa sučejo. Dober tek jim!

Na Cortlandtu štejejo dneve in ure, namreč, kolikokrat bodo še poslali svoj netopirski list članstvu organizacije, ki je dala Saksarjevim netopirjem "korbec" v Lorain, O.

Ne samo laž, tudi škodljivost ima kratke noge. Komaj se je Glasu Svobode, ki je s takim satanskim užitek-poročal o Zakrajšekovi nesreči črnilo posušilo, že čujemo, da se je nekemu svobodomiselnemu nekaj podobnega, samo še hušrega pripetilo. Gospodje iz takih reči je nevarno kapital kovati. Nič drugega ne rečem!

Kar ti ne želiš, da bi tebi kdo predbacival — ne predbacivaj ti drugim, ker s tem ne pokažeš prav nič drugega, kakor nagoto svoje velike nevoščljivosti do bližnjega. — Rajši ljubi svoje bližnje, pa bodo tudi tvoji bližnji ljubili tebe!

V NEDELJO POPOLDNE.

TEDENSKI KOLEDAR.

21. po bink. — O trdosrčnem hlapcu. Mat. 18.
 2. Nedelja — Verne duše.
 3. Ponedeljek — Viktorin, škof, ptujski, muč.
 4. Torek — Karol Boromej, škof.
 5. Sreda — Caharija, oče Janeza Krst.
 6. Četrtek — Leonard, pušč.
 7. Petek — Engelbert, škof.
 8. Sobota — Bogomir, škof.

6. NAJIMENITNEJŠE DELO.

(Dalje.)

Koliko škode je na Francoskem pred 100 leti povzročila prekucija. Zloglasni modroslovci, na čelu jim znani bogokletnik Volter (Voltaire), so naravnost napovedali boj Jezusu, hoteli docela zatreti njegovo kraljestvo, iztrgati nauk njegov in vero nanj iz srca naroda. Nahujskano ljudstvo je umorilo kralja, zaprlo cerkve, odpravilo vse, kar je le spominjalo na Boga, še celo teden sedmerih dnij. Ali so dosegli svoj zlobni namen, ali francoska dežela morda ne pozna več Jezusa, ga več ne molijo? Nikakor ne! Poleg toliko nevere in pohujšanja, najdemo ravno v tej deželi velikih dokazov žive in trdne vere. Kdor se hoče o tem prepričati, pojdi meseca avgusta v osmini vnebovzpetja Marijinega, na slovečo božjo pot v Lurd. Tam bo našel na tisoče Francozov vsakega stanu klečati pred podobo bl. Device Marije, Jezusove matere, tam bo našel neštivilno dokazov, kako se ta narod še vedno oklepa svojega najboljšega prijatelja Jezusa Kristusa. Znano je, da nobena dežela ne prispeva toliko za misijone kot francoska. In kaj nameravajo misijoni drugega nego to, da se širi kraljestvo Jezusovo na zemlji. Pač je imel prav zloglasni Renan, ki je moral navzlic svojemu bogokletnemu pisarenju priznati: "Dandanes še bolj ljubijo Kristusa kot tedaj, ko je bival na zemlji."

3. Kdo se ne spominja žalostnih časov krog l. 1848., ko se je začel širiti liberalizem tudi po drugih evropskih deželah. Namen mu je bil odvrniti ljudstva od katoliške cerkve, vzeti jim vero in tako vničiti kraljestvo Jezusovo. Ali je ta namen dosegel? Veliko škode je sicer napravil, mnogo jih je pridobil in zapeljal, ali do cilja, katerega si je postavil, vendarle ni došel. — Ta vojska zoper Kristusa in ustanovo njegovo, sv. katoliško cerkev, se nadaljuje do naših dnij in se bo nadaljevala do konca sveta. Nasprotniki neveste Kristusove so iz političnih nagibov povzročili gibanje zoper katoliško cerkev. "Proč od Rima" je njihovo geslo. Odtujiti hočejo ljudstvo pravi veri, in res so jih mnogo omamili in potegnili za seboj, da so se odpovedali stari, jedino izveličavni cerkvi. Bode-li to škodovalo cerkvi sami, ali more oslabiti kraljestvo božje na svetu? Gotovo ne! Kakor vihar strese z drevja le ovenelo listje in polomi odrevenele veje, vza-me tudi to gibanje cerkvi le one ude, ki so bili že bolni, ki so bili že mrtvi, ki niso več imeli živega, dejanskega krščanstva! In ko žalujemo, da se toliko ljudi odvraca od svoje prave matere, sv. katoliške cerkve, gledamo na drugi strani z največjim veseljem, kako se vtrjuje vedno bolj versko življenje, kako Kristusova načela zmagojujejo tudi v javnosti ter si pridobivajo vedno več veljave!

Ne, tudi najhujši sovražnik ni mogel in ne bo mogel vničiti Jezusovega kraljestva.

Vzel mu je morda kako mesto, kako deželo, kak narod, porušil mu je svetišče, oltarje, razbil križe, raztrgal evangelij. Toda ko razsaja vihar, ko se množe razvaline, se približajo drugi ljudje, ki z veseljem sprejmejo božji nauk ter se oklepajo Jezusa kot svojega vladarja. Odpad enega naroda nadomesti izpreobrnitev drugega. Če se omikana Evropa odvraca od Jezusa, ga sprejme divji narod onkraj morja. Ako ta narod noče več biti poslušen njegovim zapovedim, vzame Jezus svoj križ ter pošlje z njim svoje apostole k drugemu narodu, ki se z veseljem vkloni njegovemu kraljestvu. Kar je nekdanj rekel sv. Avguštín, to velja še dandanes: "So nekateri sovražniki, ki trdijo, da cerkev umira, da izginja njeno ime, da se bliža čas, ko ne bo več kristjana. A ko so tako govorili, so umrli sami." — "V dvajsetih letih ne bo več Jezusovega kraljestva," je rekel že večkrat imenovani zloglasni Volter, a ko je minilo 20 let, je padel sam v grob (umrl l. 1778. v Parizu), cerkev pa je slavnejša, ko kdaj poprej.

Ko je cesar Julijan preganjal kristjane, vpraša nekega dne: "Kaj dela tesarjev sin?" — "Krstó za-te," mu odvrne cerkveni oče Bazilij iz Cezareje. Kmalu potem je Julijan, eden najstarejših Jezusovih nasprotnikov, moral na bojnem polju smrtno ranjen priznati, da je bil brezvspešen njegov boj zoper Jezusa. "Zmagal si, Galilejec!" je zaklical v zadnjih trenutkih svojega življenja. Krsto mu je pripravil Galilejec in jo še vedno pripravlja vsakemu nasprotniku. Tudi najhujši nasprotnik se mora naposled vdati ter s svojim propadom potrdati, da je Jezus, ki je svoje kraljestvo vkljub najhujšim zaprekan in oviram ohranil do danes to, kar je sam rekel: "Sin Božji, — pravi Bog," ali kakor nam kliče apostol Pavel: "Jezus Kristus je ravno isti včeraj in danes in na veke." (Heb. 13, 8.)

Utopljenka.
 20-letno dekle, ko našli v Savi nad Brodom pri St. Vidu nad Ljubljano. Obležena je bila praznično. Kedo in od kod je nesrečnica se ne ve.

Srečen poštar.
 V vasi Molve v Podravini je razpisano mesto poštarja. Za pisarniške potrebščine prejema poštar glasom razpisa v hrvatskem uradnem listu letno 39 dinarjev in 25 par, vseh drugih dohodkov pa dobi letno 4450 dinarjev, toraj 13 dinarjev dnevno. — Lahko si ga privoščiti.

RAZNO.

Kača, ki zardi.
 Prvo belo naočarko kažejo sedaj v Londonu. To-vrstne kače so zelo redke, pa tudi zelo čudne. Dolge so poldrug meter in popolnoma bele, razen rdečih oči in rdečega preklanega jezika. Če kačo razdražiš, se ji napne greben in postane rdeča kot puran. Zardi pa večkrat, ker ima jako neprijetno sostanovalko "pljuvajočo kačo," in ker vrhu tega preveč zijajo vanjo in tega zijanja ne more prenašati. Lastnik kače noče prodati, ker je tako redka; jo je samo za par mesecev posodil.

Rumunski Čaruga na delu.
 Rumunskega Čaruge, razbojnika Terente, močnim vtisom najnovejšega zločina rumunskega Čaruge, razbojnika Terente. Terentovo področje je ustje Donave, kjer so razbojnika pred kratkim lovili in preganjali vojaki celih dveh vojaških polkov s strojnimi puškami. Seveda ga niso dobili v roke. Njegov zadnji napad je veljal vili bogatega posestnika, veletrgovca Brandusa v Constanzi. Terenta je vdrl v hišo z dvema svojima tovarišema. Skril se je v spalnico in ko je Brandus zaspal, mu je zamašil usta zbrisačo in ga privezal na posteljo. Slučajno je prišla v sobo veletrgovčeva hči, katero je zadela ista usoda. Ko je napravil mir, se je spraval nad omare. Naložil je dragocenosti v pripravljene nahrbtnike in s svojima dvema tovarišema, ki sta mu pomagala pri delu, hladnokrvno odšel. Terenta je bil brez krinke, dočim sta bila njegova pomagata maskirana.

Mačke v orgljah.
 V kopališču Ostende se je vršil koncert na orgle. Sredi predigre pa je opazil organist Vilan, da dajejo basi kljub močnemu pritisku z nogo od sebe le nekakšne jokave glasove. Koncert so morali prekiniti. Preiskali so piščali, v katerih so našli dvanajst mačk, ki so si izbrale piščali za svoja gnezda. Nastal je lov na mačke, s katerim je imelo občinstvo več zabave, kakor bi bilo imelo užitka s koncertom. Ko so bile mačke pregnane se je koncert nadaljeval.

1400.000 vojaških grobov na Češko-slovaškem.
 K zakonskem projektu o vojaških grobovih poročajo listi, da se nahaja v republiki povsem 139.537 vojaških grobov.

Zares ali nalašč.
 Velikemu pevcu Avgustu Walterju (roj. 1834.) je rekel nekdo — na Dunaju je bilo — da bo opoldne solnce mrknilo in naj si mrk ogleda. Walter je pa obžalovaje rekel: "Škoda, da se moram peljati ven na deželo, sicer bi si bil mrk prav rad ogledal."

ZDRAVA ČISTA USTA — POTREBNA ZA ZDRAVJE

NEWYORŠKI ZOBOZDRAVNIK

Premakljivo in nepremakljivo umetno zobovje.

Zlate-gumijaste in aluminijaste plošče umetno narejene — nizke cene.

Zobe preiščem brezplačno. Zobe izrujem brez bolečin.

Phone: CANAL 1651
 1958 W. 22nd St.,

Chicago, Ill.

Vogal Robey ceste.

Phone: Canal 4340

VINKO ARBANAS

Edini slovenski cvetličar v Chicagi

1320 — W. 18th Street,

Chicago, Ill.

V slučaju smrti, bolezní ali veselju se najlepše izrazite napram svojim prijateljem in dragim s cvetlicami. — Pri nas izdelujemo vsakovrstne vence za pogrebe, pušclce za neveste in družice in sploh za vsak slučaj. Naročilo se sprejme po telefonu ali osebno. Naročila dovažamo na dom. Naše cene so zmerne. (Tor.)

VELIKE PONUDBE

DO VSAKE IZMED TEH PONUDB JE OPRAVIČEN VSAKDO, KI PRIDOBI LISTU "AMERIKANSKI SLOVENE" IN "EDINOST" TOLIKO NOVIH NAROČNIKOV, KOLIKOR JIH JE PREDPISANIH ZA VSAKO PONUDENO NAGRADO. ROJAKI NA DELO! PRIDOBIVAJTE NOVIH NAROČNIKOV! GRE SE ZA KATOLIŠKI DNEVNIK! VSAKDO NAJ STORI V TEJ KAMPANJI SVOJO DOLŽNOST

ZA PET NOVIH CELOLETNIH ALI DESET POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASEN ALBUM ZA SLIKE

Velikost albuma je 12 inčev dolg 9 in pol inčev širok in 3 in pol inče debel. Album je lepo vezan, lepo dekoriran z najlepšimi finimi okraski in okovi. Na sredi ima udelano lepo okroglo ogledalo in se zapira z lepo zaponko. Je pravi kras za vsako hišo, v katerem imajo družine shranjene svoje slike. Požurite se za nove naročnike in dobite to lepo nagrado v Vašo hišo!

RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!

ZA ŠTIRI CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASEN RADIO APARAT S SLUŠALNI VRED

ki sprejema in deluje prav tako, kakor vsak velik v krogu 25. milj od razpošiljevalne postaje (Broadcasting station). Ta aparat bo, kakor nalašč za zimske večere. Vaš deček, Vaša hčerka bo vedno doma, ako boste ta aparat imeli v Vaši hiši. Pa tudi Vi boste slišali novice, govore, koncerte in petje, t. j. v krogu 25. milj od razpošiljevalne postaje. Zato pojdite takoj na delo, da preskrbite dobre zabave za sebe in svoje otroke za zimske večere!

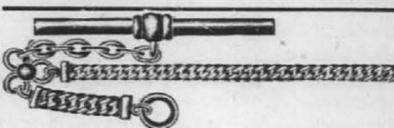

RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!— RADIO!—RADIO!

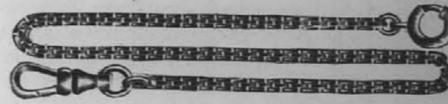
LEPA NAGRADA ZA ŽENE IN DEKLETA ZA ŠTIRI CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASNO "SILVER MESH BAG" (SREBRNA ROČNA DENARNICA)

Ta denarnica je narejena iz jako dobrega materiala takozvane nemškega srebra. Je blizu 6 inčev dolga in 3 in pol široka. To je krasna nagrada. Žene in dekleta korajžno na delo!

šte. 1.

šte. 2.

ZA TRI CELOLETNE ALI ŠEST POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASNO ZLATO VERIŽICO

ki je jamčena. Ko boste poslali nove naročnike zapišite šte. one verižice, katero želite. Krasna zlata verižica je velik dar za samo tri nove naročnike. Zato pojdite takoj na delo in dobite si to lepo nagrado!

ZA DVA CELOLETNA ALI ŠTIRI POL-LETNE NOVE NAROČNIKE DOBITE:

BRIVSKO ORODJE (BARBER OUTFIT)

Komu ne pride prav, dober strojček za rezanje las? Zlasti na farmah in po kempah jih rabite. Prav tako škarje, česalnik in drugo. Pa tudi v vsaki hiši v mestu ali na deželi se večkrat rabi tako orodje. Samo dva naročnika pridobite za "Amerikanskega Slovenca in Edinost" pa Vam bomo poslali to nagrado. Hajd na delo, da boste deležni te nagrade.

ZA ENEGA CELOLETNEGA ALI DVA POL-LETNA NOVA NAROČNIKA DOBITE ENO IZMED SLEDEČIH TREH NAGRAD:

RADIO APARAT SAM (brez slušala)

Praktičen radio aparat, ki ga vidite na sliki brez slušala za na glavo. Aparat sprejema v krogu 25. milj od razpošiljevalne postaje. Krasen dar za enega naročnika!

ROŽNIVENEK

ki je pozlačen in je jako krasen dar, ki bo Vas spominjal na to kampanjo za katoliški list A. S. in Edinost.

DENARNICO (Pocket Book)

narejen iz usnja in je jako pripraven za moč. Je za bankovce in drobiž.

Samo enega naročnika pa ga imate!

Ko boste poslali naročnike omenite v pismu, katero izmed teh nagrad hočete.

ROJAKI KATOLIŠKI SLOVENC!

Mesec oktober in november sta najbolj pripravna za agitacijo. Večeri se daljšajo in ljudje posegajo po časopisju, da ga čitajo. Vaše delo bo odgovor na vprašanje, ali ameriški Slovenci hočejo imeti svoj lastni katoliški dnevnik ali ne. Ta kampanja je zato določena. Vas se tiče to vprašanje in Vi ga morate rešiti. Glejte, da ga rešite častno in to pa bo, ako boste pridno agitirali za katoliški list "AMERIKANSKI SLOVENE" IN "EDINOST". Torej na delo, da se doseže potrebni katoliški dnevnik!

Amerikanski Slovenec in Edinost

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

Na drugi strani, blizu cerkve, pa je slonel na predprsu visok mož, zavil v temen plašč, in zrl v zimsko noč. Bil je Gregor Ostrovhar, zdaj opat gornjegrajski, izvoljen od bratov po smrti prednikov. Zakaj so ga volili, to je dobro vedel, a zavedal se je tudi težke svoje naloge. Z vsa silo jeklenega značaja se je držal pota, ki ga je bil nastopil, preverjen, da je pravi; a kako da je težaven in nevar, tega si ni prikrival. Da se samostan lahko ubrani cesarski sili, o tem ni dvomil, a treba je bilo zagovarjati pravno stališče. Poslal je bil že učenega sobrata v Rim, da brani ondi samostanske pravice, druge je bil poslal do drugih benediktincev po Štajerskem, da bi mu pomagali dognati pravdo. A v miru je bil vpliv cesarjev mogočen, in bratski samostani so se bali zamere z vladarjem. Samostan je osameval; in ko so bratje veselo napivali kneginji in Vitovcu, so morale opata skrbi, ki so podile spanje od njegovih oči. Da vztraja, če tudi sam, na strani celjske kneginje, za to je bil odločen, a skrbela ga je nadvse mržnja med kneginjo in Vitovcem, ki mu ni bila neznana. Če se ne dožene sloga, bodo zaman vsi napor; in če pade Celje, se mora vdati samostan. To so bile neprijetne misli, ki so ga nadlegovale, da je hodil semtertja po sobi ali po obzidju. Trdnjava ga je spominjala mladih let, ko je sukal meč in kopje, zatorej se je tudi rad izprehajal po njej in razmišljal temno bodočnost. Tako so ga bile tudi ta dan še pred zoro zdramile skrbi, da je ostavil sobo in hitel na mrzli zrak. Nebo je bilo oblačno, in le zamolkla svetloba, ki je odsevala od snežne odeje, je kazala predmete bolj in manj razločno po daljavi. Naenkrat se zazdi opatu, da je potemnela široka pot proti kranjski strani. Senca se je gostila in premikala in začelo se je kakor stopanje mnogih nog po mehkih tleh. Strme je napejal opat oči in zrl nepremično na čudno prikazen, ker ni še vrjel sam svoji slutnji. A kmalu lu je prešel dvom; bila je množica vojakov, in razločilo je uho že dobro znani žvenket orožja. Kakor okamenel je stal nekaj časa opat. Ko pa se je četa približala rovu in so se vzdignile lestve, mu je burno šinila kri po vsem telesu; zakričal je na pomoč in hitel sam na nevarni kraj. Trobente so se oglasile od vseh oglov, in kakor v mravljišču, katero je predril s palico poreden fant, tako je vse oživel po samostanu. Preden so prvi naskakovalci prilezli do predprsa, je bil že trop vojakov pripravljen, da odbije napad. Tem pa so hiteli na pomoč drugi od vseh strani. Pokoncu so bili takoj menihi in mešali so se med vojake, da se z orožjem v roki ustavijo napadnikom. Krištofov naklep je izpodeltel. Ko so bili sovražniki odbiti, je ošteval opat poveljnika in stražnike, ki niso bili storili svoje dolžnosti.

Iz vasi pa se je razlegal krik in vik prestrašenih ljudi. Vojaki so bili obkolili hiše in čakali novega povelja, Krištof pa se je posvetoval s častniki. Dasi je bil namreč prvotni in, če se prav premisli, pametni načrt ta, da se takoj umakne iz Gornjega grada, ako se mu ponesreči naskok, se vendar ni mogel odločiti. Še enkrat bi rad poskusil srečo, kakor jo izkuša nesrečen igralec obvladati s trdovratnostjo. Mladi častniki, ki so vsi slutili, česa da želi poveljnik, in se večinoma bali, da ne bi s previdnimi sveti kazali boječnosti, so bili tega mnenja, da naj se samostan obleže. Ako bi prišla pomoč iz Celja, se vrnejo brez težave na Kranjsko. Na

svet je obveljal. Takoj so pričeli kopati rov, da utrde taborišče, pomaknili so prednje straže daleč doli proti dolini in si razdelili hiše po vasi.

Vznemirjen je hitel Gregor k znani hišici ob potoku, da se ne bi kaj žalega storilo Tajdi in njeni materi. Vojaki so bili ravno vlomili v vežo in razbijali ob vrata v sobo, ko jih je ustavil Gregor. Klical je potem ženski, da sta ga spoznali in mu odprli, prestrašeni po nenadnem napadu. On ju je miril in tolažil in se opravičeval, kolikor je mogel.

"In kaj nama je zdaj storiti?" je tarnala mati. "Ali sme va v samostan?" Gregor je obžaloval, da ni več možno. V Tajdi pa se je oglasilo rodoljubno srce, ko je videla samostan obležen, sovražnika v vasi in razdejane lepe sanje o zmagi celjskega orožja. Bridkost ji je netila pogum, in hudo se je jela znašati nad Gregorjem, ker jo je jezilo posebno to, da je ravno on, ki ga je ona vendar nekako čislala, prišel nad njeno domačijo.

"Ali se morava takoj pobrati iz hiše?" je vpraševala nejevoljna. "Smeva li vzeti kaj s seboj? Ali naju boste popolnoma oropali?" Gregor je odgovarjal užaljen, da ni razbojnik, da naj odstopita le en del hiše za malo časa, najboljšo naj ohranita zase, po vojni pa se bode povrnila vsa škoda. Ona ga ni poslušala in mu le očitala, kako da vrača samostanu gostoljubnost in prijateljem prijaznost, ki so mu jo bili izkazali. Komaj se je začel Gregor izgovarjati, da mora pač izpolnjevati ukaze drugih, mu je segla zopet v besedo in se borila trdovratno kot prava Evina hči za zadnjo besedo. Ko pa je bila povedala, kar ji je bilo na srcu, so se ji udrle gorke solze po lepih licih; obrnila se je proč in ga ostavila, potrtega, da jo je moral tako zopet videti. Tudi ona je bila vsa nesrečna in zdelo se ji je, da ne more in ne more ostati pod eno streho z njim. Še ta dan se morata preseliti z materjo k sorodnikom v Mozirje, in potem naj gospodari on, kakor se mu ljubi; a ona ga ne pogleda nikdar več. Mnogo jo je stal ta trdni sklep, a ne bila bi ga premenila za ves svet. Čakala je matere, ki se je dogovarjala z Gregorjem o nastanjenju vojakov. Ta je uvidela, da Gregor ne more ravnati drugač, in hvaležna mu je bila za toliko ozirnost; neljub seveda je sovražnik, bodi še tako pravičen in prijazen. Zagovarjala pa ga je proti hčerinim tožbam.

Opat pa je opazoval s tiho zadovoljnostjo Lambergarjevo počenjanje. Prepričan, da ne opravi sovražnik nič proti samostanu, je vedel tudi, da ga stisneta kmalu glad in zima. Tema naravnima silama je treba priskočiti na pomoč, si je mislil in namignil poveljniku, da naj napade z izbranimi vojaki oblegalce, da jim požge hiše, kjer so se bili nastanili in imeli shranjen živež in vojno pripravo. Takoj je začel poveljnik zbirati radovoljnike. A da se nekaj pripravljajo, je slutil tudi Lambergar, ki je videl, kako se menjajo vojaki po obzidju, in koliko je prihitelo moštva na stolpe. Imel je za boj pripravljen močan oddelek, drugi pa so še utrjevali tabor. Ko pa so zapeli zvonovi k večernicam, so se namah odprla samostanska vrata, in od treh strani je planila na sovražno četo posadka. Vnel se je vroč boj. Napadniki, katere so izpodbujali z obzidja svojci z besedo in rokami, so izkušali predreti sovražno ogrado in zapaliti hiše. Leteli so po strehah ogorki in smoljnaki, a sneg se je izkazal dobrega ognjegasca; kadar pa se je kje prijemala lesenine iskra, so tlačili in gasili vojaki in od njih prisiljeni prebivalci.

Ponesrečen roparski napad.

Na vse možne načine skušajo danes vedno številnejši postopači in lopovi priti na lahek način in brez dela do denarja. Izmišljujejo si na najrazličnejše na videz nedolžne zvijače, da omrežijo svojo žrtev, nato pa se pri ugrabljenju ne strašijo tudi poboja, če treba tudi umora. — Komaj smo prešli zadnje krvave porote, je malo manjkalo, da nismo doživeli v Ljubljani roparskega poboja ali celo umora, ki je bil izborno pripravljen, pa se je hvala Bogu ponesrečil edino le vsled hladne previdnosti od lopovov izbrane žrtve. Dogodek se je odigral sledeče: V sredo dne 17. septembra zvečer okrog 19. ure je stal na Kongresnem trgu pred Obrtno banko tipograf J. A. in je čakal svojo soprogo. Pristopil je k njemu neznanec in mu je rekel, da ima naprodaj večjo količino usnja — lepe kože —, katere bi rad tudi pod dnevno ceno prodal. Dal bi vse skupaj ali pa tudi samo en del. Rekel je, da ima usnje spravljeno pri neki ženski in sicer v Kolodvorski ulici števil. 11. Tipograf je bil s ponudbo zadovoljen, uverjen, da se mu nudi morda res lepa prilika ugodnega nakupa usnja in je odšel z neznanecem v Kolodvorsko ulico. — Tam je skočil neznanec v neko hišo in rekel tipografu, da naj ga počaka na ulici. Vrnil pa se je kmalu in se je glasno jezil nad žensko, češ da mu noče izročiti usnja, ker ji je dolžan še 380 Din. katerih pa ne more plačati, dokler ne proda usnja. Prosil ga je, če mu more založiti na račun usnja ženski dolžno svoto. Tipograf pa, ali res ni imel denarja, ali pa je bil le toliko previden, temu predlogu ni ugodil in je izjavil, da nima pri sebi toliko denarja in da pride drugi dan po usnje. Domenila sta se, da se sestanejo zopet pred Obrtno banko. — In res je počakal drugi dan tipograf zopet neznanega prodajalca. Ker pa se mu je zdela cela zadeva sumljiva, je obvestil o zadevi

vi policijskega agenta in ga prosil, da nadzoruje cel dogodek. Drugi dan je prišel tipograf v domenijskem času. Čakal ga je neznanec od prejšnjega večera in je imel seboj še enega tovariša. Pozvala sta neznana lopova, da naj gre z njima v dotično hišo, češ da bodo babo, če bo treba, tudi malo premikastili, ker jim dela sitnosti za tistih par dinarjev. To pa se je zdelo tipografu že vendar malo preneumno in namignil je dektektivu, ki je pristopil in napovedal zakotnima trgovcema aretacijo. Eden izmed njih se je tako razjezil, da je potegnil celo nož in se je hotel nad tipografom maščevati, kar pa se mu seveda ni posrečilo. Na policiji so končno ugotovili, da sta podjetna trgovca z usnjem ljubljanskega pohajca brezposelni mizar Franc Zakotnik iz Križevniške ulice 5 in pa brezposelni delavec Ivan Novak, ki stanuje začasno v St. Vidu, odkoder prihaja v Ljubljano k svojim tovarišem. — Pri strogem zasliševanju sta lopova končno priznala, da nimata seveda nobenega usnja na razpolago in sta nameravala izvabiti od tipografa večji znesek denarja, če bi pa to ne šlo z lepa, pa sta bila pripravljena ga eventuelno na dvorišču kje pobiti in oropati. Oba potepuška lopova, ki sta bila že večkrat kaznovana, so izročili sodišču.

— Atene, Grčija. — 27. oseb je bilo mrtvih in 18 ranjenih v zmedbi v nekem kino gledališču, ko je nekdo zapvil, da gori, kar pa ni bilo resnica. Med mrtvimi je največ otrok.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA
Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš z naj in znotraj, pokladam stenski papir.
Phone: Canal 0490.

GRDINA IN SINOVI

PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD
1053 E. 62nd St.
CLEVELAND, O.
Randolph 1881

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Našim cenjenim naročnikom, prijateljem in dobrotnikom v Clevelandu, Lorainu in Barbertonu in po drugih delih države Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal te dni naš potovalni zastopnik Mr. Frank Kurnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naše liste "Amerikanski Slovenec in Edinost," "Ave Maria" in "St. Francis Magazine." Pooblaščen je tudi pobirati naročila in plačila za oglase, ter vse, kar je v zvezi z gori imenovanimi listi. Obenem bo prodajal in delil Koledar Ave Maria za leto 1925., ki je ravno te dni izšel. Cenjene naročnike, prijatelje in dobrotnike prosimo, da mu grede na roko pri agitaciji za tako potrebni katoliški tisek. Vsem ga toplo priporočamo!

Uprava A. S. in Ed., Ave Maria in St. Francis Magazine

KOLENDAR AVE MARIA

za prihodnje leto 1925.

JE IZŠEL

Začeli smo ga že razpošiljati.

Ker je koledar Ave Maria edini slovenski katoliški koledar v Ameriki, zato smo prepričani, da bodo naši rojaki, kakor vsako leto, tudi letos hitro segli po njem.

Priporočamo ga vsem! Vsak bo vesel kdor ga bo kupil. Knjiga je izvanredno zanimiva in koristna, ker obsega poleg drugih lepih spisov tudi kroniko preteklega leta vseh važnejših dogodkov slovenske katoliške Amerike.

CENA KNJIGI JE SAMO 50c.

Dobi se pri vseh naših lokalnih zastopnikih in pa v UPRAVNIŠTVU

Ave Maria

1852 West 22nd Place, Chicago, Ill.

Vaši posli --- Naši posli.

Kadar pošiljate denar v stari kraj, bodisi v dinarjih, lirah, avstr. kronah, ali dolarjih, skrbite, da bodo Vaši posli — naši sposli.

Kadar potujete v stari kraj, ali kateri od Vaših znancev, je najboljši, da se obrnete na nas. Vaša skrb za vse potrebne listine in za udobno potovanje bo — naša skrb.

Kadar ste namenjeni dobiti kako osebo iz starega kraja, poverite celo zadevo nam in Vaše delo bo — naše delo.

Kadar vam je treba kake listine za stari kraj, ali kadar imate kak drug posel s stari krajem, ne pozabite se obrniti na nas in Vaše opravilo bo — naše opravilo.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na

SLOVENSKO BANKO

Zakrajšek & Češarek

70 — 9th Ave., NEW YORK, N. Y.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE
CHICAGO, ILL.

Prevažna pohištva — premo; — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!
Phone Roosevelt: 8221

POZOR SLOVENSKI

TRGOVCI.

Rojakom trgovcem se priporočam za nakup fižola letošnjega mojega lastnega pridelka, kateri je popolnoma dozorel in dobro posušen.

Cena rdečemu (Red Kidney Bins) je \$10.00 za 100 funtov izpod mlatilnice, na vsakih 100 funtov dodam 2 funta za strti fižol. Smeti med fižolom ni.

Beli fižol (White Bins) \$8.00 — 100 funtov katerim dodam 4 funte.

Fižol razpošiljam proti gotovemu plačilu od 100 funtov naprej. Prevozne stroške plača kupec. — Vrečo zaračunam 50c.

Pri naročilu naj se navede, kako poslati in natančen naslov. Za prodati ga imamm 60 bušljev.

R. SNIDAR
R. F. D. Box 72,
ROTHBURY, MICH.

JOSEPH PAVLAK

PRVI SLOVENSKI POGREBNIK IN EMBALMER
V CHICAGO.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.

1814 — So. Throop Street, Chicago.

Phones: CANAL 5903 in 5666.

Novakove želodčne kapljice

staro zanesljivo zdravilo, ki bi moralo biti pri vsaki družini vedno pri roki za:
BOLEČINE V ŽELODCU;
PROTI PLINOM (gasom);
PROTI KRČOM V ŽELODCU — CENA 35c.
Vsa Novakova zdravila so v rabi že 40 let.
JOHN NOVAK CO.
1900 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.
MARKO MIHELIČ, zastopnik.

SEVEDA FOREST CITČANI

Vedo, da se kupi najboljšo vsakovrstno železnino, ki se jo potrebuje bodisi pri grajenju domov, garaž ali karšnegakoli poslopja, kakor tudi najboljše raznotero pohištvo po najnižjih cenah pri znanem trgovcu

BENJ. EICHHOLZER

Trgovec z vsakovrstno železnino
527 — Main Street. Forest City, Pa.
(T.)